

Què passa amb el solar dels jesuïtes?

Deu anys després del naixement de la Coordinadora Salvem el Botànic, Recuperem Ciutat, encara continua la polèmica sobre el solar dels jesuïtes, veí directe del Jardí Botànic i part del conjunt històric de València. Mentre l'Ajuntament afavoreix la idea de Mestre de construir un voluminós hotel, la ciutadania reivindica la protecció i ampliació del jardí públic.

Aquest 6 de març la Coordinadora Salvem el Botànic, Recuperem Ciutat compleix deu anys. La seua lluita, però, encara és imprescindible. Des de la seua constitució arran de l'aprovació per l'Ajuntament de València de la construcció de tres torres de 20 pisos als terrenys de l'antic pati del Col·legi dels Jesuïtes, al costat del Jardí Botànic i el conjunt històric (declarat Bé d'Interès Cultural, BIC), han estat molts els entrebancs. Tanmateix, una fita s'erigeix satisfactòria: la construcció al polèmic solar s'ha retardat durant deu anys i avui encara queda esperança per complir la voluntat ciutadana d'ampliar un jardí de més de 200 anys, de recuperar per a ús públic els terrenys que l'administració vol dedicar a un voluminós hotel. El projecte actual, fruit dels estira-i-afluija d'una dècada, ja no consisteix en les tres torres. En lloc d'això, l'empresari Antoni Mestre pretén construir, amb el permís de l'Ajuntament, el Grand Hotel Crystal Palace, un macrobloc equivalent a 14 plantes que ocuparia més de la meitat de la superfície del projecte inicial.

Un exemple de mobilització. Des dels moviments que revifaren la ciutadania valenciana als anys setanta per pronunciar-se contra la creació d'una autopista que havia de recórrer el llit del Túria, poques reivindicacions populars poden comparar-se amb la defensa del Jardí Botànic. Amb l'objectiu de preservar l'entorn del jardí i el perfil urbà del centre històric, s'han portat endavant nombroses activitats simbòliques, manifestacions i campanyes de divulgació, però sobretot s'ha exercit un control ferri sobre les actuacions de les administracions per assegurar el compliment de la

legalitat urbanística i de protecció del patrimoni.

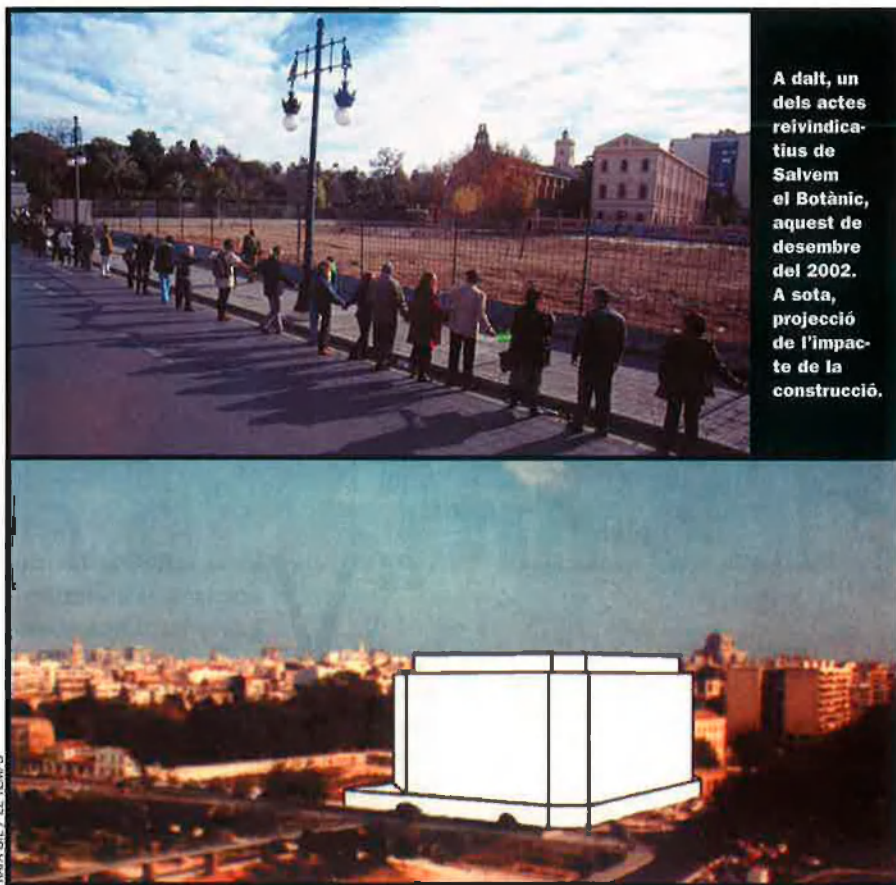
La Coordinadora ha rebut el suport d'institucions com la Universitat de València, titular del Jardí, i el Col·legi Oficial d'Arquitectes. Malgrat açò i els informes tècnics contraris a les resolucions de l'administració presentats, entre altres, pel Consell Valencià de Cultura i per la Real Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles, institucions consultives de la Generalitat Valenciana en qüestions patrimonials, l'actitud de l'Ajuntament continua sent favorable als plans d'Antoni Mestre i el seu fill Jordi.

Què pretenen els Mestre? L'empresa Grand Hotel Crystal Palace, propietat d'Antoni Mestre, també titular de la societat de cartera (o *holding*) Expo-Hotel i altres empreses d'hoteleria, comprà un terç de l'anomenat solar dels jesuïtes a l'empresa Entreavenidas, dels ceramistes Lladró, que havia comprat el solar als jesuïtes el 1988. D'ací sorgí el projecte inicial de les tres torres de 20 plantes, aprovat per l'Ajuntament l'any 1995. Dos anys després, la pressió ciutadana i els informes contraris propiciaren que el ple de l'Ajuntament, amb el suport del PP i UV, aprovava un conveni amb l'empresa Entreavenidas, pel qual aquesta renunciava a construir al solar a canvi de grans compensacions econòmiques. Simultàniament, s'aprovà, amb els vots del PP, UV i PSOE, un conveni que permetia a Mestre erigir un hotel d'onze plantes, contra el qual la Coordinadora presentà un recurs al Tribunal Superior de Justícia valenciana. A partir d'aquest moment, Mestre presentà diversos projectes, tots denegats per la Conselleria de Cultura i la Direcció General de Patrimoni. L'empresa-

ri, reiteradament condemnat per delictes de frau fiscal i agressions físiques, entre altres, presentà el 2000 una querrela contra diversos càrrecs d'aquestes dues institucions, i un recurs contra la denegació de l'autorització de l'hotel. Ara, amb l'excusa de no edificar una estreta torre de dinou plantes, hi pretén edificar un macrobloc equivalent a 14 pisos.

El control popular. Per la seua banda, la Coordinadora Salvem el Botànic, Recuperem Ciutat, s'ocupa de vigilar els moviments de l'Ajuntament, que situen l'equip de govern del costat de l'empresari més que del costat dels ciutadans, els quals reclamen la correcta aplicació de la normativa urbanística que ha de garantir la preservació dels valors patrimonials. La recent revisió de la normativa contra incendis sobre espais subterranis permet ara fer viables les pretensions d'aprofitament del subsòl d'aquest projecte, completament impossibles segons la norma precedent. D'altra banda, la permuta quasi gratuïta de terrenys de suposat "ús públic" servirà perquè l'hoteler augmente el volum i la superfície per edificar i incorpore nous espais, com un aparcament per a 300 vehicles. Malgrat els obstacles legals, el regidor d'Urbanisme, Jorge Bellver, assegurava fa uns mesos: "Preveiem que abans que concloga l'any les obres de l'hotel puguen començar." A l'expedient municipal pot comprovar-se l'informe negatiu lliurat prèviament per l'arquitecte municipal. Desconeix Bellver açò o no ho té en compte?

L'estat de la qüestió. El TSJ atorgà l'any 2002 l'autorització patrimonial al projecte de Mestre, després de desestimar els recursos de la Coordinadora, entre els quals hi ha el presentat contra el conveni de reordenament dels terrenys del 1997, i d'impugnar la desautorització de la Conselleria de Cultura. Davant d'aquesta actuació, al juny del 2003 la Coordinadora presentà una queixa a la Sindicatura de Greuges, que li donà suport, així com un recurs de cassació al Tribunal Suprem, el 2004, contra la sentència que el mateix TSJ havia acordat, actualment en tràmit. No obstant això, al juliol de l'any passat el TSJ concedí a Mestre l'execució provisional de

A dalt, un dels actes reivindicatius de Salvem el Botànic, aquest de desembre del 2002. A sota, projecció de l'impacte de la construcció.

la seua sentència del 2002, amb la qual cosa les obres podien començar, tot i la cassació en curs. La Coordinadora no dubtà a presentar un recurs de súplica al TSJ, però aquest el denegà.

El botànic, BIC. El 2003, després del permís de construcció concedit per l'Ajuntament a Mestre, la Universitat sol·licità a la Conselleria de Cultura la declaració del Jardí Botànic com a Bé d'Interès Cultural (BIC). El síndic de greuges donà suport a la Universitat. Al TSJ hi ha pendent el recurs presentat contra la inactivitat de la Generalitat en relació amb la protecció del patrimoni per no culminar la declaració del Botànic com a BIC. Simultàniament, un altre recurs contenciós presentat al TSJ contra la negativa de l'Ajuntament a proveir el pla especial de protecció de l'entorn del jardí, amb l'argument que no ha estat declarat BIC, també està pendent. Si es redactara aquest pla, proscriria l'edificació pretesa.

Què pot passar? Mentrestant, al Tribunal Suprem estan en curs les cassa-

cions contra la modificació del PGOU que determinava l'actual configuració urbanística del solar dels jesuïtes (l'hotel de Mestre) i contra la sentència del 2002 del TSJ valencià que aprovà la construcció d'un macrobloc farcit de jardineres amb penjolls vegetals. Tanmateix, aquest procediment no paralitza la possibilitat de l'empresari d'obtenir la llicència municipal que permetria iniciar les obres i faria evident els desequilibris en favor d'Antoni Mestre. Així, la Coordinadora continua fent camí amb la campanya "Jardí Botànic: un valor a declarar, un entorn a protegir", un dels últims fruits de la qual és el vídeo col·lectiu BT-NC 0.5, format per dotze curts al voltant del jardí.

Assenyala la Coordinadora que, amb l'embelliment de la ciutat per a la Copa de l'Amèrica del 2007, es brinda una nova oportunitat perquè l'administració municipal canvie l'actitud i rebutge la construcció de l'hotel en favor de la preservació i ampliació del Jardí Botànic.

Violeta Camarasa